

ginale in privatione justitiae originalis, non requiriatur ad ejus efficientiam superadditio aliquius virtutis positiva in semine, sicut necessaria est iuxta opinionem constituentem illud in habitu inclinante ad bonum commutabile, sed sufficit vis quædam privativa, seu defectus vigoris ad communandum justitiam originalem, quo pollebat in statu innocentie, ut ibidem declaravimus.

34. Probatur tertio: Eodem modo philosophari debemus de peccato habituali originali, ac de peccato habituali personali, cum eadem sit ratio utriusque, & plura non requirantur pro consti-tuendo originali peccato, ex peccato personali Adami relinante, quam pro consti-tuendo habituali peccato personali, quod causatur ex peccato actuali aliorum hominum peccantium: Atqui peccatum habituali personali non consistit in habitu inclinante voluntarem in bonum commutabile ut in ultimum finem, sed in privatione gratiae sanctificantis, ut voluntaria voluntate propria ejus qui peccat, ut capite sequenti ostendemus: Ergo pariter peccatum habituali originale non consistit formaliter in tali habitu, sed in privatione justitiae originalis, ut voluntaria voluntate capit. Argumenta in contrarium, capite sequenti proponen-tur & solventur.

35. Colligitur quinto, animam esse subjectum immediatum peccati originalis: Nam idem est sub-jectum privationis & formæ quæ privat, v.g. cœci-tas est in oculo, in quo subje-ctatur potentia visiva: Sed anima est immediatum subje-ctum formæ quæ privat peccatum originale, nempe justitiae originalis, qua cum non distingueretur a gratia san-ctificante (ut ostendimus cum egimus de statu inno-centientie) residet immediate in essentia animæ, sicut & ipsa gratia sanctificans: Ergo est imme-diatum subje-ctum peccati originalis.

36. Dices, Anima non est capax culpe, nisi mediante voluntate: Ergo culpa originalis non recipitur immediate in essentia animæ. Consequen-tia patet, Antecedens probatur. Peccatum essentialiter est, voluntarium: At omne involuntarium inest anima ratione voluntatis: Ergo anima non est capax culpe, nisi mediante voluntate.

Respondo negando Antecedens, loquendo de culpa habituali, & ad probationem ejus dico, peccatum habituali esse voluntarium per modum termini, non per modum actus: licet autem voluntarium etiam per modum termini, debeat anima competere media voluntate per modum causæ effi-cientis, non tamen necessarium est, quod eidem competat media voluntate per modum subiecti, unde culpa originalis potest in anima tanquam in subiecto recipi immediate.

S. VII.

Parvuli cum originali decedentes, carebunt quidem vi-sione beata, sed nullam poenam sensus patientur, in-mo nec ullam ex poena damni tristitiam: non erunt tamen beatitudine naturali.

37. Prima pars est certa de fide, ut constat ex illo Joan. 3. *Nisi qui renatus fuerit ex aqua & spiritu Sancto non potest introire in regnum Dei.*

Secunda vero, quæ est contra Gregorium Ari-nensem, Driedonem, & Florentium Comrium Minoritam, probatur primò ex Innocentio III. cap. Majores & de baptismo & ejus effectu, ubi ait quod pena originalis peccati est carentia visionis Dei, actua-lis vero pena peccati est gehenna perpetua cruciatus. Prior autem pars videtur omnino intelligenda de-

carentia visionis Dei, cum exclusione cruciatus ge-hennæ, alias eadem poenæ corresponderent pec-cato originali quæ actuali: Ergo &c.

Probatur secundo ex SS. Patribus: Nazianzenus enim oratione in Sanctum lavacrum, loquens de parvulis in originali decedentibus, expresse di-cit, quod illi nec cœlesti gloria, nec supplicijs a iusto judice afficiuntur, Ambrosius lib. de Abraham cap. ultimo afferit illos habituros pœna immunitatem, sed non regni cœlestis honorem. Nyssenus in oratione de infantibus qui immatura morte abripiuntur, ait illos neque in doloribus neque in modestia futuros esse. Denun Augustinus lib. 5. contra Julian. cap. 8. alias 11. *Quis dubitaverit (inquit) parvulos non baptizatos, in damnatione omnium levij, ma-futuros: qualis, & quanta erit, quanvis definire non possim, non tamē audeo dicere quod eis ut nulli essent, quam ut ibi essent, potius expediret.* Quibus verbis in primis docet eos in damnatione omnium levissima esse futuros, quod non esset verum, si aliquam poenam sensus sustinerent, mitior enim procul dabo & tolerabili erit eorum damnatio, si ab omni poena sensus immunes sint, & solam poenam damni patientur. Deinde innuit hanc de proditore Juda sententiam, *meliors erat illi si natus non fuisset, non posse parvulus illis accommodari; quod falsum es-set, si illi poenâ ignis torquerentur: nam licet non esse secundum se non sit appetibile, ut potè pura boni privatio, benè tamen inquantum est ablative cruciatus & poenæ, ut docet D. Thomas in supplem. qu. 98. art. 3.*

Addo quod idem Augustinus lib. 3. de libero arbitrio. cap. 23. agens de iisdem parvulis ait: *Metuen-dum non est, ne cum vita esse potuerit media inter re-Elæfactum & peccatum, etiam sententia Iudicis media esse non possit inter præmium atque supplicium.* At si parvuli patientur poenam damni & sensus, illorum sententia non esset media inter præmium & supplicium, ut de se patet: Ergo ex mente Augustini parvuli in peccato originali decedentes, sola poena damni puniuntur.

38. Nec valet si dicas, sententiam parvolorum idem ab Augustino medianam inter præmium & supplicium constitui, quia mitior poena quam adulti puniuntur. Non valet, inquam, nam etiam inter adultos unus mitius alio punitur, & homines mitior poena quam Dæmones regulariter loquend sunt puniendi; & tamen nemo dicet, adulterum mitior poena puniendum, habiturum vel auditum medianam sententiam inter præmium & supplicium. Ergo si parvuli poenam sensus & damni patiuntur, male Augustinus affereret, medianam est præmium & supplicium parvolorum sententia.

39. Probatur tertio eadem pars hoc: Poena deber proportionari culpe, Sed per sensus non est proportionata culpe originali. Ergo culpa originalis non punitur poenâ sensus. Major constat, Minor vero ostenditur primò: Poena sensus contingit per passionem hujus particularis perso-na, peccatum autem originale non est per voluntatem personæ, sed per voluntatem naturæ: Atqui puniri per passionem personalem, non est proportionatum cum hoc quod est peccasse non per propriam voluntatem, sed per voluntatem alienam: Ergo poena sensus non est proportionata cum peccato originali. Secundò: Peccatum originale non est propria voluntate contractum: Sed poena sensus debetur peccato, ratione propriæ voluntatis, iuxta illud Bernardi serm. 3. de resurrectione: *Tolle propriam voluntatem, & infernus non erit.* Nihil ardebit in inferno prater propriam voluntatem:

Ergo

Ergo poena sensus non est proportionata nec debita peccato originali. Tertio: Acerbitas poenæ sensibilis respondet delectationi culpe, ut constat ex illo Apocal. 18. *Quantum glorificavit se & in deliciis fuit, tantum date illi tormentorum & lacrimarum.* Sed in peccato originali nulla delectatio repertur; delectatio enim operationem consequitur, peccatum autem originale non consistit in opera-tione: Ergo poena sensus non responder originali peccato, nec proportionem habet cum illo. Demum Ecclesia in imponenda poena peccatis debita, imputatur ordinem & modum præscriptum à di-vina justitia in punitione peccatorum: Sed Ec-clesia nullam poenam positivam imponit pro pec-cato originali: Ergo censet, poenam sensibilem non esse proportionatam tali peccato, nec infligi pro illo à divina justitia.

40. Tertia pars nostra assertio, nempe quod parvuli in originali decedentes, nullam patientur ex poena damni tristitiam, probata manet contra Bellarminum, Valentiam, & alios Recen-tiores, ex dictis in probatione præcedentis: Gregorius enim Nyssenus supra relatus ait quod illi parvuli, neque in doloribus erunt, neque in modestia; & Augustinus loco supra citato dicit quod poena illorum erit mitissima, quod falsum esset, si ratione beatitudinis amissa, dolorem & tri-stitiam interiori sentirent; cum dolor quem dannati sentiunt, ob amissam beatitudinem, gravissi-mus sit, ac major dolore sensibili ab igne inferni causato, ut docet D. Basilius oratione 23. de futuro judicio, his verbis: *Dei aversio inter eas omnes penas, quæ in gehenna expectantur, longè intolerabili-or as gravior ei est qui plectitur (etiam si dolore ca-reat) quam oculo lucis privatio.* Denum Augustinus profiteretur se non audere assertere, parvulos sine baptismō morientes, tanta poenâ esse plecten-dos, ut eis non esse natos potius expediret: Si autem illi ex ammissione beatitudinis dolorem & mœstiam interiori sentirent, melius ipsis esset omnino non esse, cum talis dolor, ut diximus, gravis sit, & major dolore sensibili per poenam sensus inclusu: Ergo illi parvuli nullam pa-tiuntur tristitiam ex ammissione beatitudinis, & poena damni. Id etiam ostendit ratio principalis pro-priori parte adducta: Ideo enim illi parvuli non puniuntur poenâ positivâ sensus, quia peccatum originale delectationem non infert, nec est pro-pria sed aliena voluntate commissum: Sed hæc ratio pari efficacia militat contra tristitiam & do-lorem interiori ortum ex carentia beatitudinis: Ergo illi parvuli nullum de tali carentia mœstre-tem & tristitiam interiori concipiunt. Addo quod ex hac sententia sequitur, parvulos esse torquendos verme conscientia, quod est absurdum. Sequela probatur: Si parvuli tristarentur de beatitudine amissa, etiam tristarentur & dolerent de culpa originali, et si aliena voluntate causata, sine spe remissionis illius: Sed in hoc vermis consciencie damnatorum consistit: Ergo si admittitur tristitia & afflictio interior in parvulus de amissa beatitudine, debet consequenter in illis admitti vermis conscientia, sicut in alijs damnatis.

41. Quarta demum pars, quæ denegat illis parvulis naturalem beatitudinem, probatur contra Catharinum, afferentem parvulos cum originali decedentes, post diem judicij, non solum carituros omni dolore tum interno tum externo, sed etiam fore beatos ac felices, & in quadam veluti paradi-so terrestri perpetuo vitam aeturos, plenos sapientia & virtutibus, sua sorte optimè contentos

Deum toto corde diligentes & lassantes, Angelorum denique colloquio & revelationibus sapientes: Probatur inquit haec quarta pars nostre assertio: & haec Catharini sententia con-futatur, in primis quia beatitudine naturalis non est compossible cum aversione à Deo auctore naturæ, sicut nec supernaturalis cum aversione à Deo ut auctore supernaturali: Sed parvuli ratione cul-pa originalis sunt aversi à Deo, nedum ut auctore gratiae, sed etiam ut naturæ conditoris; cum peccatum originale utramque aversionem contineat; & juxta communiorem Theologorum sententiam, una aversio non possit stare sine alia supposita ele-vatione naturæ humanae in finem supernaturalem: Ergo non sunt beati beatitudine naturali.

42. Deinde impugnat eadem sententia, hoc discrusu: Parvuli in originali decedentes, in infernum, seu in lymbum descendunt, ibi perpetuo in tenebroso & caliginoso loco mansuri: At cum hujus loci habitatione non potest stare naturalis felicitas: Ergo illi non erunt beati beatitudine naturali. Minor constat, Major vero probatur primò ex Augustino serm. 14. de verbis Apostoli, ubi expresse docet, non esse locum medium inter regnum & infernum: Sed parvuli post judicium non erunt in loco regni, scilicet in celo empyreio: Ergo erant in inferno, seu in lymbo, qui nomine inferni in Scriptura designatur, ut constat ex illo Genes. 37. ubi Jacob mortem filii sui Joseph deplorans, dixit: *Descendam ad filium meum ligens in infernum.* Secundò probatur eadem Major ex eo quod, juxta communem Theologorum sententiam, judicium particulae cuiuslibet, & judicium universale, can-dem continent sententiam: Sed anima parvulorum cum peccato originali decedentium, in parti-culari iudicio destinantur ad lymbum: Ergo post universale judicium in eodem loco manebunt. Tertiò eadem Major suaderi potest ex communi do-trina Theologorum, afferentium quod post uni-versale judicium omnia elementa suum finum na-turalem possidebunt, ita ut ignis supra ærem, ær supra aquam, & haec supra terram, terraque aquis omnino cooperata sit. Cum enim (inquit) aqua initio mundi toram ambiret terram, ut natura ejus postulare videbatur, ac deinde iussu Dei in locum unum congregata fuerit, ut superesset locus in terra generationi animalium & plantarum, genera-tione ista cessante cum motu corporum cele-stium, ratio ipsa & natura rerum postulat, ut aqua ad locum pristinum revertatur, totamque cooperiat superficiem terræ: Ergo infantes post uni-versale judicium non habitabunt super faciem terra, ut docet Catharini (nisi in aqua ad instar pis-cium natare dicantur, quod ridiculum est) sed in lymbo, loco subterraneo & tenebroso, inclusi ma-nebunt.

43. Objicies primò contra secundam partem assertio: Parvulis in extremo iudicio dicitur Matth. 25. *Ite maledicti in ignem eternum, qui paratus es Diabolo & Angelis ejus.* Sed nomine ignis æterni, Diabolo & Angelis ejus parati, intelligi-tur eterna poena sensus: Ergo illam parvuli sustinebunt. Major probatur, nam verba illa Christi ad omnes referuntur qui in sinistra sunt collocandi, scilicet ad omnes reprobos: Sed parvuli non erunt in dextra, sed in sinistra: Ergo sententia illa Christi, non solum ad adultos, sed etiam ad parvulos est dirigenda. Unde Augustinus serm. 14. de verbis Apostoli & lib. de fide & operibus cap. 3. affirmat parvulos sine baptismō decedentes, ituros in ignem eternum. Et Gregorius lib. 8. moral. dicit

I 2 quod

quod licet illi ex proprio nihil egerint, tamen illuc ad tormenta pervenient. Item Fulgentius de fide ad Petrum cap. 17. Firmissime tene, & nullatenus dubites, non solum homines jam ratione utentes, verum etiam parvulos, si sine Sacramento baptismatis de hoc sacculo transirent, ignis aeterni supplicio puniendos; quia eti peccatum proprie actionis non habuerunt, originalis tamen peccati damnationem carnali conceptio ne traxerunt.

Respondeo concessa Majori, negando Minorem, nempe quod nomine ignis aeterni poena sensus determinatè intelligatur, nam juxta phrasim Scripturae, nomine ignis, quælibet poena designatur, ut docet Augustinus qu. 9. in Josue, & patet ex illo Psalmi 65. *Transframus per ignem & aquam,* & eduxisti nos in refrigerium. Unde hoc nomine Christus poenam damni pro parvulis, & sensus pro adultis significavit. Eodem modo intelligendi & interpretandi sunt Augustinus & Fulgentius, dum docent pueros sine baptismo decedentes igne torquenti; loquuntur enim metaphoricè, & nomine ignis poenam damni significant. Ita docent S. Thomas quæst. 5. de malo art. 2. ad 1. & in 2. dist. 33. q. 2. art. 1. ad 1. D. Bonaventura ibidem art. 3. qu. 1. ad 1. & Glossa in cap. *Nula* de consecrat. dist. 4. Quod vero hec interpretatio legitima sit, constat primò, quia intentum Augustini erat contra Pelagianos suadere, parvulos non esse felicitate aeterna donandos: At hoc sufficienter convincitur, nomine ignis accipiendo aeternum supplicium, nempe aeternam poenam damni, cum qua aeterna felicitas nequit conjungi: Ergo sic accipiendus est. Secundo, quia Fulgentius assertor per tinere ad fidem, quod parvuli in originali decedentes, ignis aeterni supplicio puniantur: Nullus autem sine manifesto errore assertore potest, dogma fidei esse quod illi parvuli aeternum cruciabuntur poena sensus, sed solum quod sint damnati, & aeternum puniendi poena damni: Ergo Fulgentius nomine ignis poenam damni significare voluit. Unde Glossa supra citata sic ait: *Carentia visionis Dei est poena ignis, de qua intelligendus est canon firmissime, desumptus ex Fulgentio.* Tertiò, si D. Augustinus in rigore accipiatur, secum conciliari non poterit, nam alijs locis supra relatis, aperte docet parvulos nullam poenam sensus sustinere.

44. Ex his intelliges, quod quando idem S. Doctor serm. 14. de verbis Apostoli ait: *Dominus iudicaturus, duas partes facturus, dextram & sinistram, sinistris dicturus est, Ite in ignem aeternum: dextris, Venite benedicti &c. Nullus relitus est locus medius;* ubi ponere queat infantes: Explicandus est, cum S. Thoma supra citato, de loco medio ad sensum Pelagianorum, qui volebant tales parvulos aliquid habituros felicitatem extra regnum cœlorum.

45. Objecies secundò, cum parvuli in hac vita corporales atrocias & dolores sustineant, si post mortem ab omni poena sensus sint immunes, sequitur illos esse melioris conditionis post mortem, quam ante mortem: At hoc videtur absurdum: Ergo & illud.

Respondeo negando sequelam Majoris, melius enim est omnes sustinere miseras, cum aptitudine ad videndum Deum, quam omni poena sensus carere, sine huiusmodi aptitudine.

46. Objecies tertio: Veniale peccatum, quod levius est originali, in altera vita punitur poena sensus: Ergo multò magis originale eadem poena puniatur. Sed nego Consequentiam & paritatem: nam peccatum veniale, quoniamvis sit levius origina-

li, est tamen voluntarium voluntate propria, & habet aliquam conversionem & delectationem inordinatam, secus autem peccatum originale: Unde cum poena sensus correspondeat propria voluntati, & conversione ac delectationi inordinatae, non mirum si illud in altera vita poena sensus puniatur, istud vero sola poena damni.

47. Objecies quartò contra tertiam partem assertionis: Omnis adultus damnatus tristabitur, sentientque maximum dolorem & afflictionem interiorum, ob amissam beatitudinem; quia talis amissio seu carentia est maximum ipsorum malum ut potè eos privans maximo hono, nempe visione beatifica: Ergo similiter ob eandem rationem amissio seu carentia beatitudinis, tristitiam & afflictionem causabit in parvulus.

Respondeo, concesso Antecedente, negando Consequentiam & paritatem: Rationem discriminis assignat D. Thomas in 2. dist. 33. qu. 2. art. 2. his verbis: *Quia omnis homo usum liberi arbitrij habens proportionatus est ad vitam aeternam consequendam, quia potest se ad gratiam preparare, per quam vitam aeternam merebitur, ideo si ab hoc deficit, maximus erit dolor, quia amittet illud quod sum esse possibile fuit, Pueri autem nunquam fuerunt proportionati ad hoc quod vitam aeternam haberent, quia neque eis debebatur ex principijs naturæ, cum omnem naturalem facultatem excedat, nec aetatis proprios habere potuerunt, quibus tantum bonum consequerentur.* Ideo nihil omnino dolebunt de carentia visionis divina, immo magis gaudebunt de hoc quod participabunt multum de divina bonitate, & perfectionibus naturalibus.

48. Dices, Ethi beatitudo non fuerit in potestate parvolorum, ratione voluntatis propriæ fuit tamen illis possibilis voluntate capit: Sed hoc sufficit ut rationabiliter doleant de illius amissione: Ergo dolorem habebunt de amissâ beatitudine. Probatur Minor: Si quis patrimonio privetur, ob parentis delictum, non minus dolet quam si propriâ culpâ exhæredetur & tamen tunc patrimonium non fuit in illius potestate, sicut nec culpa parentis: Ergo amissio boni non existent in subiecti potestate, dolorem rationabilem causat.

Respondeo negando Minorem, & ad ejus probationem, concesso Antecedente, nego Consequentiam & paritatem. Ratio autem discriminis est, quia ad proprium patrimonium quilibet est ordinatus ab intrinseco, habetque naturale jus ad illud; & ideo sive aliena sive propriâ culpâ aliquis exhæredetur, rationabiliter dolet: ad gloriam autem habendam nullum jus præcessit in parvulis, vel si præcessit, dependet omnino ab extrinseco, & ideo ob amissam beatitudinem non posunt tristari rationabiliter; quemadmodum nullus sapiens homo affligitur de hoc quod non possit volare sicut avis, vel quia non est rex, vel imperator, quia hoc non est ei debitum.

49. Objecies quintò contra ultimam partem assertionis: Parvuli ob peccatum originale nullâ privantur perfectione sibi naturaliter debita, ut constat ex communi Theologorum axiome, assertente naturalia post peccatum integra remansisse: Sed beatitudo naturalis est perfectio homini debita: Ergo illâ parvuli non privantur ob culpam originalem. Unde D. Thomas qu. 5. de malo art. 2. ait, *Per peccatum originale privari hominem jure ad beatitudinem supernaturalem quod iustitia originalis prestabat, non autem jure ad bona naturalia.*

Confirmatur: Deus in resurrectione generali,

non

non obstante culpa originali, concedet infantibus in originali decessis, plura dona gratuita; ut immortalitatem, impossibilitatem, & quantitatem seu magnitudinem quam habituri essent, si ad adulatam ætatem pervenissent: Ergo multò minus denerabit illis beatitudinem naturalem.

Respondeo, concessa Majori, negando Minorem; nam licet naturalis beatitudo sit entitatè naturalis, non tamen est naturalis possessivè ex principijs naturæ humanae debitis; unde in statu naturæ puræ homo illam non consequeretur, nisi ex speciali auxilio Dei conditoris naturæ, ut diximus agendo de statu naturæ puræ, & magis constituit ex dicendis in tractatu de gratia. Ex quo patet ad testimonium D. Thomas, nam S. Doctor cum ait per peccatum originale non privari hominem *jure ad bona naturalia*, loquitur de bonis naturalibus entitatè & possessivè, id est quæ ex principijs naturæ humanae debitis possidentur, de quibus etiam intelligendum est commune illud Theologorum effatum: *naturalia post peccatum integræ remanserunt.*

Ad confirmationem, concesso Antecedente, neganda est Consequentia & paritas, nam dona illa non sunt cum peccato originali incompossibilia; naturalis autem beatitudo cum illo stare non potest, quia, ut supra dicebamus, beatitudo naturalis importat conversionem in Deum ut authorem naturæ, peccatum vero originale, à Deo nendum ut authore gratia, sed etiam ut conditore naturæ avertit.

50. Objecies ultimò: Si parvuli ex hac vita cum peccato originali migrantes, manerent post diem judicij perpetuò inclusi in limbo, eique alligati, poena sensus patarentur per alligationem ad talem locum, sicut Dæmones, & animæ separatae, in inferno vel purgatorio existentes, torquentur poena sensus, per alligationem ad ignem corporeum. Sed negatur sequela, & paritas eis enim illi parvuli debeat perpetuò inclusi in limbo, eique alligari, quia tamen non apprehendant illum locum, & talem detentionem & alligationem, ut sibi inconvenientem & nocivam, subindeque ex illa non tristantur, nec ei reluctant, nullam poenam sensus ex ea patiuntur. E contra vero, cum Dæmones & animæ in inferno vel purgatorio existentes, apprehendant alligationem ad ignem corporeum, ut nocivam, & ipsorum libertati contraria ac disconvenientem, subindeque ex ea valde tristentur, & affligantur, talis alligation in illis, poena sensus rationem habet. Solutio est D. Thomas qu. 26. de verit. art. 1. ad 5.

51. Ex dictis perfectè intelliges statum parvolorum in peccato originali decedentium. Illi enim nullâ poenâ positivâ puniuntur, sed tantum poenis privativis, nimirum carentia gloriae, & naturalis beatitudinis, absque eo quod ex hoc aliquem incedorem seu tristitiam concipient. Erunt, post diem judicij, quoad corpora, integræ, nulloque membro carebunt; ejusdemque quantitatibus seu magnitudinis, quam habituri essent, si ad adulatam pervenissent ætatem; eò quod Dei opera perfecta sint, & resurrectio corporum sit opus divinæ virtutis. Quoad animas vero, illæ aliqua objecta naturalia cognoscunt, per species à Deo infusas in statu separationis; nam omnem cognitionem ipsis denegare, improbatæ censet D. Thomas in 2. dist. 33. q. 2. art. 2. Dei etiam conditoris naturæ aliquam cognitionem habebunt, non tamen undequaque perfectam, quæ ad beatificandum illos beatitudine naturali sufficiat. Demum Deum authorem naturæ

diligent dilectione naturali, non quidem amicabili, efficaci, & perfecta (hac enim stare non potest cum averione à Deo conditore naturæ, quæ in peccato originali includitur) sed dilectione imperfecta, quæ fertur in Deum, prout est essendi naturale principium, ut docet D. Thomas loco mox citato, in resp. ad ultimum argumentum.

Nec verum est, quod ex loco inferni, in quo possunt sunt infantes, exire debeant post diem judicij, in hanc terram in qua modò sumus, ut aliqui existimant, hoc enim non consonat Scripturæ Sacrae, dicenti Eccl. 21. *ubicumque cederit lignum, sive ad Austrum, sive ad Aquilonem, ibi erit:* quod Hieronymus in commentario ad illum locum, & alij SS. Patres intelligunt & communiter explicant de hominibus qui in eodem statu perpetuò erunt, in quo sicut in termino post mortem positi reperiuntur.

CAPUT VII.

De peccato habituali personali.

1. *Eccatum habituale aliud est originale, quod per generationem transfunditur, & resultat in nobis ex peccato actuali Adami, quo Dei preceptum in paradiso terrestri violavit, de quo egimus capite precedenti: aliud personale, quod resultat ex peccato actuali à nobis commissio, & in nobis remanet, donec per contritionem & infusione gratiae auferatur, vocaturque à D. Thomas, & alijs antiquis Theologis, *macula peccati*, ad similitudinem maculae in rebus corporalibus. Nam sicut aliquod corpus maculare dicitur, quando ex contactu & commixtione alterius, nativum amittit splendorem seu nitorem, ut vestis, cum inficitur luto vel oleo; ita anima maculam spiritualem contrahit, dum inordinato voluntatis affectu, qui est veluti quidam animæ tantus, creaturæ adhærens, perdit nitorem seu splendorem quem habet ex refulgentia luminis divinae sapientie, & gratia sanctificantis. Unaquaque enim res, sicut unione ad nobiliora perficitur, ita permixtione cum inferioribus deturpatur & viliscit; non enim dicimus argentum esse impurum ex permixtione auri, quo melius & pretiosius evadit, sed ex permixtione plumbi vel stannii, quo inficitur & vitatur. Unde D. Thomas, post Augustinum, opus. 61. recte ait, *Animam medianam inter Deum & creaturas, conversione ad Deum illuminari, meliorari, & perfici. & conversione ad creaturas obtenebrari, deteriorari, & corrumperi.* Difficultas ergo est, in quo consistat hæc macula peccati, quæ à Theologis recentioribus peccatum habituale appellatur, non quod semper supponat habitum vitij productum, sed quia permanet & tandem durat, quandiu non est per veram penitentiam retractatum, ut constabit ex infra dicendis.*

2. Dico ergo primò, maculam peccati, seu peccatum habituale personale, non esse habitum inclinatè voluntatem ad bonum commutabile, ut ad ultimum finem. Est contra illos Thomistas qui doceat peccatum habituale originale consistere in conversione habituali ad creaturam, eodem enim modo de peccato habituali personali philosophandum existimat.

Probatur primò conclusio ex D. Thoma in 4. dist. 18. qu. 1. art. 2. in sed contra, ubi sic discutit:

I 3 E2